

شرکت پژوهشگاه ابن سینا به عنوان نماینده جمهوری اسلامی ایران در

اجلاس بین المللی کمیته اخلاق زیستی یونسکو

۲۳-۲۵ نوامبر ۲۰۰۹ (۴-۲ آذر ماه ۱۳۸۸) مکزیکوسیتی

پیشرفت علم و تکنولوژی در ابعاد مختلف و نوآوری های علمی و پیشرفت های علوم زیستی و پزشکی خاصه پژوهش درباره سلول های بنیادی، شبیه سازی، آزمایش های ژنتیکی، و ... باعث بروز مسائل پیچیده اخلاقی، حقوقی و اجتماعی شده است. اگر در چند دهه گذشته، این امر تنها عبور از مرزهای تخیلی علمی تلقی می گردید، امروزه با تحقق عملی آن امکان خلق مسائل پیچیده حقوقی، اخلاقی و اجتماعی وجود دارد. فقدان بکارگیری راهکارهای حقوقی و اخلاقی در عرصه های بین المللی و ملی در قبال این توسعه و پیشرفت غیر قابل کنترل به همان اندازه که می تواند در خدمت بشر قرار گیرد، می تواند آثار مخرب و زیانباری بر جامعه بشری بطور عام تحمیل کند. شانزدهمین اجلاس بین المللی کمیته اخلاق زیستی یونسکو با حضور نمایندگان بیش از پنجاه کشور و چهره های برجسته آکادمیک در تاریخ ۲۳ الی ۲۵ نوامبر ۲۰۰۹ برابر با ۲ الی ۴ آذر ماه ۱۳۸۸ در مکزیکوسیتی با دستور کار قرار دادن چند گزارش مهم و اساسی کارگروه های تخصصی آن کمیته و مباحث مرتبط با

اخلاق زیستی در آمریکای لاتین و حوزه دریای کارائیب، بستری مناسب برای بحث و بررسی فعالیت های انجام شده در قبال این مسائل چالش برانگیز را بوجود آورد. نمایندگان کشورهای حاضر در کنار متخصصین حوزه های مختلف با بررسی و نقد مطالب ارائه شده تلاش کردند اهمیت تدوین چارچوب های قانونی و اخلاقی برای حفظ ارزش ها، احترام و رعایت حقوق بشر و کرامت انسانی را معین کنند. محورهای اصلی این اجلاس عبارت بود از :

- اصل مسئولیت اجتماعی و بهداشت در پرتو ماده ۱۴ اعلامیه جهانی اخلاق زیستی و حقوق بشر ۲۰۰۵

- موضوع اخلاق زیستی در آمریکای لاتین و حوزه دریای کارائیب : تجارب و چشم اندازها
- اخلاق زیستی و آگاهی عمومی از منظر دول آمریکای لاتین
- آموزش و بستر سازی اخلاق زیستی
- اخلاق زیستی و کمیته های ملی در آمریکای لاتین و حوزه دریای کارائیب : چالش ها و چشم اندازها

گزارش های کمیته اخلاق زیستی در پرتو مقالات ارائه شده و نظرات نمایندگان دول حاضر در عناوین زیر مورد بررسی موشکافانه ای قرار گرفت:

- بهداشت و مسئولیت اجتماعی^۱ ،
- شبیه سازی انسانی و بحث حاکمیت جهانی^۲
- اصل احترام به انسان و آسیب پذیری تمامیت انسانی^۳.

^۱ Social Responsibility and Health: Report of the IBC Group

^۲ Human Cloning and International Governance: Follow up to the Report of IBC

^۳ Principle of Respect for Human Vulnerability and Personal Integrity: Preliminary Outline

طبیعی است مقالات و مباحث طرح شده در این اجلاس می تواند علاوه بر استفاده محافل علمی و آکادمیک کشور مورد توجه مسئولین اجرایی نیز قرار گیرد تا با بومی سازی و تطبیق مباحث مطروحه با ظرفیت های قانونی کشور، قدم های موثری در جهت حاکمیت اخلاق در پژوهش و تمرین های عملی پزشکی برداشته شود. گزارش های کمیته اخلاق زیستی که مبتنی بر فعالیت چند ساله ی کار گروه های تخصصی بوده از یکسو تصویری واقع بینانه در حوزه های مطروحه ارائه نموده و از سوی دیگر مسیر رسیدن به مطلوب در حوزه اخلاق زیستی را در پرتو نگرش متفاوت دولت ها مطرح کرده است. با عنایت به جایگاه مباحث اخلاقی در کشور و تلاش های انجام شده در حوزه اخلاق زیستی در میهن اسلامیمان توسط یونسکو، دانشگاه ها و سایر نهادهای مدنی می توان با تجمیع و ارائه مناسب آن به نهادهای بین المللی به تشریح وضعیت کشور در این حوزه مبادرت ورزید. علاوه بر آن با بستر سازی مناسب نیز باید توجه خاصی به اقدامات تقنینی نمود تا فاصله ی موجود در بعد قانونگذاری در آینده نزدیک جبران شود. بدون شک با عنایت به مباحث عمیق اخلاقی منبث از شریعت اسلامی و فقه پویای شیعه، فرهنگ غنی و کهن ایرانی و نیز ظرفیت های بسیار کشور میتوان با تدوین قوانین و مقررات مناسب نه تنها فاصله موجود میان کشور با کشور هایی پیشرفته را کم کرد بلکه در ترویج و توسعه این گرایش مهم در جامعه بین المللی با عنایت به آموزه های عمیق خود نقشی ارزنده در آینده ایفا نمائیم.

شایان ذکر است جناب آقای دکتر محمد مهدی آخوندی و جناب آقای دکتر محمد تقی کروبلی از پژوهشگاه ابن سینا در اجلاس فوق شرکت فعال داشته و علاوه بر حضور در جلسات عمومی با هیات های نمایندگی کشورها ی عضو نیز مذاکره نمودند.

اجلاس بین المللی کمیته اخلاق زیستی یونسکو در پایان با انتشار بیانیه ای به کار خود پایان داد که گزارش کامل آن به تفصیل منعکس خواهد شد.